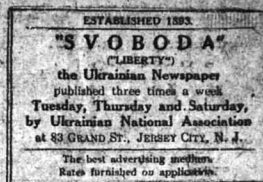

СВОБОДА

Урядовий орган Українського Народного Союзу

"СВОБОДА"

Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV.

ДЖЕРСИ СІТІ, Н. ДЖ., втором 2-го жовтня 1917

Ч. 118.

VOL XXV.

JERSEY CITY, N. J., Tuesday, October 2, 1917.

No. 118.

Др. ГОРБАЧЕВСЬКИЙ — ПЕРШИЙ МІНІСТЕР-УКРАЇНЕЦЬ

В АВСТРИЙСЬКІМ КАБІНЕТІ.

ТОРЖЕСТВЕННЕ ПРИВИТАННЯ МІТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО У ВІДНІ.

Большевики мають на конгресі значну перевагу. — Керенський боронить своєї політики.

Злучені Держави грозять Росії позбавленням її всякої допомоги.

Вісти з України.

Др. Горбачевський — перший Українець в австрійському кабінеті.

Швейцарська часопис „Нас Цірхер Цайтунг“ з 31. серпня 1917, подає за віденською урядовою газетою „Вінер Цайтунг“ телеграфічну відомість про іменування нового австрійського кабінету.

МІЖ ІМЕНОВАНИМИ Є ОДИН УКРАЇНЕЦЬ — РАДНИК ДВОРУ ДР. ГОРБАЧЕВСЬКИЙ З ПРАГИ.

Є він одним з 4-ох міністрів без теки, але поручено йому приготувати проєкт відкриття нового міністерства національного заповідника.

Др. Антін Горбачевський — се перший міністер-Українець в австрійському кабінеті. Він займав досі становище професора хемії у вищій школі в Празі. Др. Горбачевський був ще перед війною іменований членом австрійської палати панів.

Перша згадка про намір австрійського правительства, щоби в склад коаліційного кабінету війшов також заступник Українців, була в телеграмі з дня 21. червня, коли то цар поручив бу тв. Клям-Мартінові утворити новий кабінет міністрів. Однак утворення такого кабінету з причини протесту зі сторони Польки йому не вдалося і австрійський цар поручив тоді др. Зайдаєрови, теперішньому президенту австрійського кабінету, утворити тимчасовий кабінет. Телеграма з 24. червня подає була вістку про новоіменований міністрів, однак між ними не було поданих жадних міністрів без теки, або заступників поодиноких народів. Правдоподібно кабінет зівстав доверпа окремими новинами.

Привітання митрополита Шептицького у Відні.

Відень, 27. серпня. — Львівський український митрополит, граф А. Шептицький, прибув вчора до Відня. На двірці повитали його торжественно віденські Українці. В почекальни, прикрашеній цвітями, збиралося понад 500 осіб, між котрими були всі українські послі і українське духовенство. Митрополита, котрий виглядає ученою і вже з посивілою бородою, повитав віцепрезидент парламенту, проф. Юліан Романчук. Митрополит подякував за сердечний привіт, по чім відповідав: „Ще не вмерла Україна“. Відіт митрополит відіхав з Романчуком автомобілем. На улюбленого ниня церкви посапав як дощ цвітів.

По короткій побуті у Відні митрополит вертає до Львова.

Відень, 29. серпня. — Щораз надлив митрополита Шептицького великим хрестом ордену Леопольда.

(„Нас Цірхер Цайтунг“).

В РОСІЇ

ОТВЕРЕНЕ ДЕМОКРАТИЧНОГО КОНГРЕСУ.

ПЕТРОГРАД, 27. вересня. (Телеграма спіненна). — Нині розпочалося в міській театрі перше засідання демократичного конгресу при співучасті 1.200 делегатів.

Президія конгресу складається зі 12 делегатів: з 5 представників рад роб. і солдатських депутатів і з 7 представників інших груп.

Всі члени провізирського правительства з президентом Керенським на чолі були присутні підчас отворення конгресу. В окремій ложі зайняли місця члени цариничних побольств.

Наряду конгресу отворив Чхеїдзе, президент Центральної Ради робітничих і солдатських депутатів. У своїй вступній бесіді вказав він незвичайно трудне положення Росії та на потребу утворення сильної революційної влади, я-на була би відповідальна перед всім народним елементом.

Другий з ряду промовляв Ахентієв, президент Ради селянських депутатів. Він заявив у своїй бесіді, що для демократії прийшов час зібратися разом всю політичну мудрість, щоби ратувати здобутти революцію. Нині їх тепер не обезпечить ся, то вони будуть виотавлені на нову катастрофу, яки не дасть ся заложити.

Керенський боронить правительство.

Повідання Керенського на естраді поновило оплесками, але лише зі сторони менше радикальних делегатів. Керенський висловив свою промову у той, визнаючи своїх ворогів. Його промова мала взагалі характер оборони діяльності правительства під його проводом його президента. Його промову порівнювали часто опинки то одної то другої групи, що не раз спричиняло кілька хвиля гниахуо суперечки.

Коли Керенський згадав про вагане ради роб. і селяд. депутатів в Гельсінгфорсі (Фінляндія), яка не хотіла виступити проти поновного скликання фінляндського союзу, забороненого російським правительством, дали ся чути сильні оплески зі сторони большевиків. Коли відтак Керенський прийшов знова до голосу, крикнув в сторону большевиків: „Гітте ся, мої товариші, але пам'ятайте, що німецька флотія на Балтійських морях є готова до нападу“.

Делегати з правіци почали кепкувати собі з большевиків, запитуючи їх, члечого вони тепер не пасується в долоні, бо прещіть Німці їх приставляти. Далше заявив Керенський, що правительство подало його програму своєї діяльності вже на конгресі в Москві. Відтак подав кілька заміток щодо справи заговору ген. Корнілова. Керенський сказав, що він вже від довгого часу знає про те, що заговор проти правительства приготувелься ся, і зробив потрібні кроки, щоби його задушити.

Від чл. іменований ген. Корнілова головним командантом військ правительство без перестанку одержувало різні ультимати з головної кватери. В одних з таких ультиматів ген. Корнілов грозив навіть, що розжене конгрес в Москві, коли його жадан не будуть сповнені. Після опорокнення Риги жадан ген. Корнілова був щораз вищий.

Далше заявив Керенський, що добро Росії вважати привернення порядку і карності в армії і в куتری держави. Коли він ся говорив, з галерії роздава ся голос: „Ви самі є головною причиною нещастя в краі“.

В салі дали ся чути оплески і оклики невдоволення. Коли хтось в салі закликав, щоби критик підніс ся з місця, встав простий жовнір і, опершись ся о поруче, сказав стоїхною окликом протесту зі сторони прихильників Керенського.

Се був одиникий надзвичайний випадок, який має місце в першій дії нарад.

Промова міністра війни.

По Керенський забрав голову міністер війни, ген. Верховський. Його промову нагороджено гучними оплесками, жаді згадав про безупинні змагання Німеччини, щоби коштам Росії заклучити окремий мир.

Міністер війни говорив: „Наші союзники відкинули ганебні мирові пропозиції наших ворогів. Наші союзники є тоїсмаю гадки, що я, як російська армія відкаже свою гурду, аби ратувати вітчизну“.

Далше міністер війни заявив, що з вілєю енергією буде поступати, аби привернути карність в армії. Про відносини Росії в армії, висловив ся він окремими словами:

„Дванадцять армія жаді Риги не вагала ся бороти ся з вмирати, але ми потребуємо мужів, щоби бороти ся і відістати побуду. Таксамо флотія не вагався ся бороти ся морем своєю флотією. Ми чучемо багато позначилих салі про армію і флотію, однак маємо також велике число дезертирів. Славні побіди на південно-західній фронті в липні скінчили ся ганебною утєгою. За бовним фронтом маємо неспори, але жаді на фронті не користують з того, бо вони ширять лише неспокій, і полки, які вже виставили ся, не можуть тихих людей до себе приймати“.

Висхіді подані міністер війни плян щоби іменований новий командант і щодо реформи армії на розподілення підставок, опираючи п на званий довірою офіцери і жовніри.

Свою промову закінчив він словами: „Вітну муси встис ся далше, доки ми не будемо певні, що всім омижданим нар є миром свободи“.

Чернов назвав Каледіна „нужденим“.

ПЕТРОГРАД, 29. вересня. — Чернов, промовляючи в імені робітників і жовнірів, критикував поступоване козацького атамана Каледіна, називаючи його „нужденим“.

Тоді один з присутних козаків закликав: „Ви не вагте ся зневажати ген. Каледіна“. На се завжди другий козак: „То-воріть далше, Каледін є зрадником“.

Нарід за Керенським.

ПЕТРОГРАД, 29. вересня. — Суський, приватний секретар Керенського, подав отсі похвалюючі щодо загального політичного положення:

„Нарід є по стороні Керенського. На се вказує отворене конгресу. Большевики становлять лише незначну меншість. Центр, який знаходиться на владі проводом Чернова, є також за Керенським, лише не годить ся на жадну згду з кадетами. Се є непрактичне і неможливе“.

Ходить чутка, що Керенський вигосидить невагом другу бесіду, в якій виступить проти своїх ворогів.

Міністер внутрішніх справ зарядив арештоване Деліна.

ПЕТРОГРАД, 27. вересня. — Міністер внутрішніх справ видав наказ, щоби арештувати Деліна, коли би показав ся, що він дійсно знаходиться в Петербурзі. Однак арештоване не може відбутися в салі, в якій демократичний конгрес відбуває засідання.

В Петербурзі арештовано 17 німецьких агентів.

ПЕТРОГРАД, 27. вересня. — Вечірні часописи доносять про арештоване 17 агентів, приналежних до німецької шпигульської організації. Всі арештовані агенти були шведського походження.

Зарядження для охорони демократичного конгресу.

ПЕТРОГРАД, 27. вересня. — Подібно, як в Москві, таксамо і тепер пороблено всіля зарядження для забезпечення демократичного конгресу, лише з тою різницею, що цього не робило тут правительство, але організаційний комітет і місцеве рада роб. і селяд. депутатів.

По всіх установах є установи сторожі. Жадному автомобілю не влізло зближити ся до театру, в яким відбувають ся наради конгресу. Останньої ночі перед отворенням конгресу переведено точну ревізію в північній палі театру і усунуто всіх мешканців з будинку.

Меньшеники за утворенням коаліційного кабінету, однак з виключенням кадетів.

ПЕТРОГРАД, 29. вересня. — Делегати меншеники-соціал. демократів відбули чергу своєї наради. 81 голосами проти 77 ухвалили поспирати утворення коаліційного кабінету, в яким мали би бути заступлені також буржуазія. Витак 68 голосами проти 51 ухвалили, щоби в коаліційний кабінет не мали своїх представників кадетів.

Делегати меншеники-соціал. революціонери перевели 91 голосами проти 87 також ухвалу, щоби утворити коаліційний кабінет з виключенням кадетів.

Терещенко позистає надальше в кабінеті.

ВАШІНГТОН, 29. вересня. — Півурядові вісти, які несуть до тутешнього російського посольства, стверджують, що заступник президента і міністер для справ, Терещенко, який був вінс резидентом, рішив ся поїхати свою резиденцію і

позистати надальше в кабінеті, беручи на згляд трудне положення Росії.

Кріза прийде, коли обі сторони предложать свої програми.

ПЕТРОГРАД, 29. вересня. — Крізи на нарадах демократичного конгресу можна надіятися за кождої хвилі. До неї прийде, скоро лише обі противні сторони виступлять на конгресі зі своїми програмами.

Теперішню хвилю використують обі сторони на аттирж. Як большевики так і умірковані соціалісти, меншеники, роблять великі агітаци, щоби привертати собі як найбільшу скількість прихильників.

Кріза надіють ся доперва в салі-ючий тишині.

Росія мусить вести далше війну, коли хочє числати на поміч Залучених Держав.

ВАШІНГТОН, 29. вересня. — Американське правительство дало Росії до пізнання, що вона мусить далше провадити війну та що від цього буде також зависима далша поміч Залучених Держав для Росії.

Американське правительство відноситься з повним довіром до правительства Керенського, яке через своїх заступників, Керенського і ген. Верховського, дало на демократичний конгрес повнове запевнене щодо дальшого ведення війни.

В дипломатичних кругах надіють ся, що большевики вправді не внесуть на конгрес резолюції в справі окремого мира з Німеччиною, але в справі загального мира. Але під ко пору підс гадки тутешніх дипломатів нема майже рішучий між окремим миром з Німеччиною, а миром загальним.

В тутешніх російських урядових кругах панує переконання, що достатньо большевиків будуть побити. Вони вважають також виключенням, щоби Керенський заклучав з большевиками якусь угоду.

Помимо однак урядових і півурядових запевнень панує в тутешніх дипломатичних кругах обави, щоби большевики, які, як се дотепер здається, ся мають перевагу на конгресі, не взяли правительства у свої руки.

ОСТАННІ ВІСТІ.

Ухвали конгресу представників недержавних народностей Росії в Києві.

ПЕТРОГРАД, 1. жовтня. — На останнім засіданню конгресу представників недержавних народностей Росії в Києві прийнято резолюцію, в якій говориться ся, що Росія мусить бути федеративною демократичною республікою.

Кождий нарід в Росії, виключючи козанів, мусить одержати вищий ступінь автономії, якиї підставу мають уложити установи збори, котрі кождий нарід з окрема в тій члї має скликати.

Далше в резолюції визнається ся, щоби російське министерство для справ поклонило сейчас до життя окрему комісію, зложеною з представників кождого народа в Росії, котра має заступати національні інтереси підчас міжової конференції.

Також надіється покланити до життя раду національностей, якиї задачею є забезпечити здійснене принципи федеративної республіки.

